



Štatút ocenenia ROMA SPIRIT

Tento štatút (ďalej len „štatút“) je záväzným dokumentom, ktorý upravuje podmienky, pravidlá a organizačný rámec verejného ocenenia Roma Spirit (ďalej len „ocenenie“ alebo „Roma Spirit“), ktoré sa udeľuje za výnimočný prínos v oblasti podpory a zlepšovania postavenia Rómiak a Rómov, rozvoja spoločenského porozumenia a prehĺbovania vzájomnej komunikácie.

Ocenenie Roma Spirit je prejavom verejného uznania pre jednotlivcov, organizácie a inštitúcie, ktoré sa dlhodobo a aktívne zasadujú za rovnosť príležitostí Rómiak a Rómov a prispievajú k budovaniu inkluzívnej a spravodlivej spoločnosti. Cieľom ocenenia je zviditeľniť pozitívne príklady iniciatív, ktoré podporujú spolupúť, interkultúrny dialóg a prekonávanie predsudkov.

Roma Spirit vytvára platformu na prezentáciu reálnych príkladov dobrej praxe, konkrétnych riešení a aktivít, ktoré majú pozitívny dopad na komunitný a verejný život. Zároveň predstavuje dlhodobú iniciatívu, ktorá prepája aktérov pozitívnej zmeny a buduje komunitu zameranú na podporu hodnôt rovnosti, rešpektu a spolupráce.

I. Základné ustanovenia

1. Autorkou projektu „ocenenie Roma Spirit“ je Ľubomíra Slušná Franz. Ocenenie vzniklo v roku 1999 z jej iniciatívy ako verejná platforma na podporu inklúzie Rómok a Rómov a na rozvoj medzikultúrneho porozumenia.

2. Asociácia pre kultúru, vzdelávanie a komunikáciu, so sídlom v Slovenskej republike (ďalej len „ACEC“), je výlučným nositeľom autorských práv a iných práv duševného vlastníctva súvisiacich s ocenením Roma Spirit, vrátane jeho názvu, vizuálnej identity, formátu a všetkých sprievodných obsahov a výstupov.

3. Organizátorom a vyhlasovateľom ocenenia Roma Spirit je ACEC (ďalej len „organizátor“).

4. V prípade implementácie ocenenia Roma Spirit mimo územia Slovenskej republiky sa právo využitia udeľuje na základe písomnej licenčnej zmluvy uzatvorenej medzi ACEC a príslušným subjektom, ktorý v danej krajine vystupuje ako organizátor alebo vyhlasovateľ ocenenia.

5. Organizátor:

- a) môže vyhlásiť ocenenie samostatne alebo v spolupráci s jedným alebo viacerými spolu vyhlasovateľmi,
- b) aktívne pripravuje, vyhlasuje a realizuje konkrétny ročník ocenenia ako právnická osoba,
- c) zodpovedá za riadenie celého procesu prípravy a realizácie projektu ocenenia, zabezpečuje zmluvné vzťahy s tretími stranami potrebnými na výkon činností súvisiacich s organizáciou ocenenia.

6. Ocenenie Roma Spirit je organizované ako tematicky a časovo ohraničený projekt pozostávajúci z jednotlivých ročníkov, pričom každý ročník zahŕňa najmä:

- a) vyhlásenie konkrétného ročníka ocenenia,
- b) prijímanie, administratívne spracovanie a vyhodnocovanie nominácií,
- c) výber finalistov a laureátov v jednotlivých kategóriách,
- d) slávnostný ceremoniál odovzdania ocenení.



7. V deň oficiálneho vyhlásenia príslušného ročníka zverejní organizátor prostredníctvom oficiálnych komunikačných kanálov všetky relevantné informácie, a to najmä:

- a) zoznam vyhlásených kategórií ocenenia,
- b) pravidiel, spôsob, rozsah a formu predkladania nominácií,
- c) harmonogram príslušného ročníka vrátane lehôt na predkladanie prihlášok,
- d) ďalšie organizačné, technické alebo metodické pokyny súvisiace s priebehom ročníka.

II. Ocenenie

1. Ocenenie Roma Spirit sa udeľuje za výnimočný prínos v oblasti podpory Rómiak a Rómov, zlepšovania ich spoločenského postavenia, ochrany ľudských práv, rozvoja interkultúrneho porozumenia a budovania rešpektujúceho spolunažívania.

2. Ocenenie sa udeľuje najmä, nie však výlučne, za:

- a) dlhodobú a systematickú činnosť v oblasti sociálnej inklúzie a zlepšovania postavenia rómskych komunít,
- b) realizáciu projektov alebo iniciatív so zreteľným spoločenským prínosom,
- c) vzdelávacie, kultúrne, sociálne alebo komunitné aktivity zamerané na inklúziu a rovnosť,
- d) aktivity, ktoré prispievajú k pozitívnemu obrazu Rómiak a Rómov v spoločnosti a v médiách.

3. Ocenenie sa udeľuje v nasledovných kategóriách:

1. **Mimovládna organizácia**

Ocenenie za aktivity realizované občianskym združením, nadáciou, neziskovou organizáciou, záujmovým združením alebo inou mimovládnu iniciatívou, vrátane vzdelávacích organizácií. Oceňuje sa organizácia ako celok.

2. **Spoločnosť a zamestnávateľ**

Ocenenie za aktivity realizované firmou, podnikateľským subjektom, organizáciou alebo inštitúciou, ktorá zamestnáva alebo podporuje zamestnanie osôb z rómskych komunít, alebo sa aktívne podieľa na ich profesijnom a spoločenskom začlenení.

3. **Obec a mesto**

Ocenenie pre obce, mestá a územné celky, ktoré sa prostredníctvom samosprávy významným spôsobom zaslúžili o dôstojné postavenie miestnej rómskej komunity a podporili porozumenie a spoluprácu s majoritnou spoločnosťou.

4. **Osobnosť**

Ocenenie pre jednotlivca, ktorý svojou činnosťou dlhodobo a preukázateľne prispieva k zlepšeniu situácie Rómiak a Rómov a k rozvoju interkultúrneho porozumenia.

5. **Médiá**

Ocenenie pre novinára, novinárku, blogera, bloggerku alebo médiu, ktoré citlivo, objektívne a vyvážené informujú o rómskych komunitách, prispievajú k porozumeniu a bojujú proti predsudkom.

6. **Kultúra**

Ocenenie pre jednotlivca alebo organizáciu za aktívnu snahu o uchovávanie, rozvoj alebo prezentáciu



rómskej kultúry a identity, alebo za výnimočné aktivity osobitného spoločenského významu v tejto oblasti.

7. Čin roka

Ocenenie za výnimočný čin alebo konanie, ktoré prispelo k ochrane života, ľudskej dôstojnosti ktoré významne ovplyvnilo verejnú mienku o rómskych komunitách alebo k šíreniu hodnôt solidarity a porozumenia.

5. Špeciálne ocenenia

Okrem siedmich hlavných kategórií môže byť vo výnimočných prípadoch udelené aj špeciálne ocenenie. Udeľujú sa výlučne v odôvodnených prípadoch, na základe návrhu oprávnených orgánov a po predchádzajúcom schválení organizátorom.

Možné formy špeciálnych ocenení sú:

- a) Mimoriadne ocenenie alebo Ocenenie In memoriam za výnimočný osobný prínos, celoživotnú angažovanosť alebo zásluhy hodné osobitného zreteľa.
- b) Cena poroty, na návrh medzinárodnej Odbornej poroty, za výnimočný projekt alebo osobnosť mimo rámca kategórií.
- c) Cena verejnosti: na základe verejného hlasovania, ak ju organizátor predaný ročník vyhlásil

III. Organizačné orgány ocenenia

1. Riadiaci výbor

Riadiaci výbor je hlavný rozhodovací a realizačný orgán ocenenia Roma Spirit, zodpovedný za jeho prípravu, strategické vedenie a celkovú realizáciu.

Do pôsobnosti Riadiaceho výboru patrí najmä:

- a) riadenie projektu v spolupráci s organizátorom,
- b) určovanie strategického smerovania a navrhovanie zmien ocenenia,
- c) navrhovanie a schvaľovanie členov porôt a Prípravného výboru,
- d) dohľad nad priebehom jednotlivých ročníkov,
- e) odborná a organizačná podpora pri slávnostnom odovzdávaní ocenení.

Riadiaci výbor má spravidla šesť členov, ktorých vymenúva organizátor. Členstvo je nezastupiteľné a zaniká podľa pravidiel stanovených organizátorom. Zasadnutia výboru sú neverejné a všetky informácie z nich sú dôverné až do ich oficiálneho zverejnenia. Členovia Riadiaceho výboru sú zároveň členmi Prípravného výboru.

2. Prípravný výbor

Prípravný výbor je poradný orgán ocenenia Roma Spirit, ktorý úzko spolupracuje s Riadiacim výborom. Podieľa sa na príprave a realizácii ocenenia, poskytuje odborné poradenstvo, vyhodnocuje prihlášky a navrhuje finalistov podľa stanovených kritérií.



Do pôsobnosti Prípravného výboru patrí najmä:

- a) výber finalistov zo všetkých prijatých prihlášok,
- b) dohľad nad transparentnosťou a kvalitou výberového procesu,
- c) poskytovanie odborných odporúčaní Riadiacemu výboru a porotám,
- d) aktívna účasť na plánovaní a realizácii ocenenia,
- e) spolupráca pri strategickom smerovaní projektu Roma Spirit.

Členom Prípravného výboru sa môže stať osoba na základe osobnej alebo inštitucionálnej nominácie. Členov schvaľuje a vymenúva Riadiaci výbor na návrh jedného zo svojich členov. Zasadnutia výboru sú verejné a všetky informácie z nich zostávajú dôverné až do oficiálneho zverejnenia organizátorom.

3. Vyhlasovatelia

Vyhlasovateľ je subjekt, ktorý sa na základe dohody s organizátorom významne podieľa na realizácii konkrétneho ročníka ocenenia Roma Spirit.

Do pôsobnosti vyhlasovateľa patrí najmä:

- a) aktívna účasť na vyhlásení ocenenia v príslušnom kalendárnom roku,
- b) spolupráca pri šírení výzvy na predkladanie prihlášok a propagácii ocenenia,
- c) podpora organizačných a komunikačných činností v súlade s usmerneniami organizátora,
- d) rešpektovanie záväzných pravidiel a postupov vyplývajúcich zo štatútu ocenenia.

Postavenie a úlohy vyhlasovateľov sú určené organizátorom. Spolupráca sa riadi osobitným zmluvným dojednaním.

IV. Prihláška na ocenenie

1. Prihlášku na ocenenie Roma Spirit môže podať fyzická alebo právnická osoba v súlade s výzvou zverejnenou organizátorom pri vyhlásení príslušného ročníka.

2. Prihlášku je možné podať na vlastnú činnosť alebo v prospech inej osoby, skupiny alebo subjektu. Jeden subjekt môže podať viacero prihlášok.

3. Prihláška musí byť podaná v stanovenej forme, rozsahu a lehote. Súčasťou prihlášky môžu byť aj sprievodné materiály, ako sú fotografie, audiovizuálne záznamy, ukážky z činnosti alebo iné relevantné podklady.

4. Prijaté prihlášky posudzuje Prípravný výbor. V prípade, že prihláška nespĺňa podmienky určené týmto štatútom, nemusí byť do hodnotiaceho procesu zaradená.

5. Prípravný výbor je oprávnený zaradiť prihlášku do inej kategórie, ako bola pôvodne určená, ak to zodpovedá jej obsahu a charakteru.



6. V odôvodnených prípadoch môže byť odporúčané aj udelenie mimoriadneho ocenenia (napr. In memoriam, Cena poroty, Čestné uznanie) mimo rámca hlavných kategórií.

V. Hodnotiaci proces a poroty

1. Hodnotiaci proces pozostáva z dvoch kôl, v súlade s internými pravidlami schválenými organizátorom:

- a) v prvom kole Pripravný výbor vyhodnocuje všetky prijaté prihlášky a vyberá 21 finalistov – po 3 v každej z vyhlásených kategórií,
- b) v druhom kole rozhodujú o laureátoch príslušné poroty.

2. O laureátovi v kategóriách Mimovládna organizácia, Spoločnosť a zamestnávateľ, Obec a mesto, Osobnosť, Média a Kultúra rozhoduje medzinárodná Odborná porota.

Odborná porota je nezávislý a nestranný hodnotiaci orgán zložený z minimálne 5 členov – odborníkov a uznávaných osobností so skúsenosťami v oblasti ľudských práv, kultúry, médií, verejných politík alebo iných príbuzných oblastí. Porota má medzinárodné zloženie, ktoré odráža rôznorodé pohľady a zabezpečuje objektívne a profesionálne hodnotenie prihlášok.

3. O víťazovi v kategórii Čin roka rozhoduje Porota čin roka.

Porota čin roka je osobitný nezávislý hodnotiaci orgán zložený z minimálne 5 osôb, ktorými sú finalisti a laureáti, resp. ich zástupcovia, z predchádzajúcich ročníkov ocenenia Roma Spirit.

4. Členov porôt vymenúva organizátor v spolupráci s Riadiacim výborom. Zasadnutia porôt sú neverejné. Informácie získané počas hodnotenia sú dôverné až do ich oficiálneho zverejnenia organizátorom.

5. Základnými kritériami hodnotenia sú:

- a) obdobie realizácie prihlásenej aktivity,
- b) dosiahnuté výsledky a ich merateľnosť,
- c) motivačný a inšpiratívny vplyv,
- d) originalita, jedinečnosť a spoločenský prínos,
- e) pozitívne vnímanie verejnosťou.

VI. Odovzdanie ocenení a zverejnenie výsledkov

1. Výsledky hodnotiaceho procesu sú zverejnené počas slávnostného odovzdávania ocenení Roma Spirit, ktoré organizátor uskutočňuje spravidla formou verejného podujatia.

2. Laureáti ocenenia sú vyhlásení verejne v jednotlivých kategóriách v súlade s rozhodnutím príslušnej poroty.



3. Výsledky odovzdania ocenení sú následne publikované prostredníctvom oficiálnych komunikačných kanálov organizátora.
4. Organizátor zabezpečuje primeranú medializáciu laureátov, finalistov a samotného podujatia s cieľom šírenia pozitívnych príkladov a podpory verejného povedomia o prínose oceňovaných osôb, subjektov a iniciatív.
5. Ocenenie je udeľované každoročne. Výnimky z tejto periodicity môže schváliť Riadiaci výbor.

VII. Záverečné ustanovenia

1. Tento štatút upravuje podmienky, pravidlá a priebeh ocenenia Roma Spirit a je záväzný pre všetky zúčastnené strany.
2. Výklad a zmeny štatútu sú v kompetencii organizátora ocenenia v spolupráci s Riadiacim výborom.
3. Organizátor si vyhradzuje právo v odôvodnených prípadoch upraviť spôsob realizácie alebo štruktúru ocenenia, ak to vyžadujú okolnosti.
4. K štatútu je spracovaný interný dokument – Manuál ocenenia Roma Spirit, ktorý obsahuje podrobné metodické a organizačné pravidlá. Manuál je záväzný pre organizátora a osoby zapojené do prípravy a realizácie ocenenia.
5. Všetky zmeny a doplnenia tohto štatútu nadobúdajú platnosť dňom ich zverejnenia prostredníctvom oficiálneho komunikačného kanála organizátora.
6. Tento štatút nadobúda platnosť a účinnosť dňom jeho zverejnenia.

V Bratislave dňa 25.7.2025